

درس‌های آموختنی از بحران اقتصادی جهانی

بخش دوم

طهماسب مظاهری

در این مورد هم مشابهت‌ها و مغایرت‌هایی را می‌توان با وضع خودمان جست و جو کنیم . به جای تمرکز بر حفظ اشتغال موجود و تأمین سرمایه‌در گردش واحدهای تولیدی که در حال فعالیت هستند، تمرکز خود را بر واحدهای مندرف دولت یا کارگروه‌های دولتی قرار دادیم . اگرچه موضوع توزیع اعتبارات در سطح کشور سخن درستی است اما غفلت از سایر اموری که به توسعه اقتصادی منجر می‌شود، می‌تواند به بروز اتفاقات ناگواری از جمله توجه به عدم توازن اعتبارات در سطح کشور و نامناسب شدن فضای کسب و کار منجر شود.

یک تفاوت قابل ذکر این است که در اقتصاد غرب عکس‌العمل و آثار سیاست‌های اقتصادی با تأخیر کمتر از کشورهای در حال توسعه بروز می‌کند . دلیل اصلی آن اطلاع‌رسانی سریع‌تر و شفاف‌تر است که از ویژگی‌های اقتصاد است . سلب اعتماد در شرایطی که فعالیت اقتصادی در آن اقتصادها متکی به پول مردم است، تبعات سختی به دنبال دارد که جبران آن به سادگی و با اقدامات ساده و تک بعدی مقدور نخواهد بود . منابع دولت در چنین اقتصادی تکافوی جایگزینی منابع مردم و جبران روی گرداندن مردم از سرمایه‌گذاری ندارد . ۷۰۰ میلیارد دلار آمریکا و دو هزار میلیارد یورو اروپا در کنار بیش از ۲۰ هزار میلیارد دلار تولید ناخالصی سالانه آنان وظیفه‌اش جلب اعتماد مردم است . نه جایگزینی پول آنها . آن دولت‌ها نمی‌توانند و منابع آنها اجازه نمی‌دهد به جای مردم در اقتصاد وارد شوند . وقتی مردم بی‌اعتماد شدند، پول خود را از آن اقتصاد بیرون می‌کشند و اقتصاد فلج می‌شود . در آن نظام‌های اقتصادی هیچ چیز جایگزین پول مردم نیست و دخالت دولت تنها برای جلب اعتماد است و نه برای جایگزین کردن پول دولت به جای پول مردم و به همین جهت است که دخالت‌های لازم برای کنترل و مهار بحران با کسب مجوز از مجالس مقتنه و از طریق بودجه دولت انجام می‌گیرد . منابع لازم از درآمدهای دولت شامل مالیات‌ها یا فروش اوراق خزانه تأمین می‌شود و هیچ کدام از دولت‌ها و مجالس، بانک‌های مرکزی خود را مجبور و ملزم به تزریق پول نمی‌کنند . البته بانک‌های مرکزی به دلیل مسئولیتی که خود درک می‌کنند در حدی که لازم ضروری و مفید تشخیص دهند نسبت به دخالت در بازار و خرید بخشی از اوراق دولت یا استفاده از ابزارهای دیگر پولی به کمک این عملیات می‌آیند .

وجه تشابه بحران اقتصادی دنیا با ایران

مشابهت جالب دیگری که شرایط بحرانی کنونی دنیا با اقتصاد ما دارد، زیاده‌روی در خلق پول، بهره‌برداری کوتاه مدت و دلخوش شدن از منافع ظاهری و نتایج عاجل آن و دچار شدن به عواقب تلخ میان مدت آن است . ما هم در یک دوره رشد نقدینگی بسیار زیادی را در کشورمان تجربه کردیم . تجربه آن کشور ها نشان داد که چگونه نتوانستند از طریق خلق پول مازاد رونق کاذبی در اقتصاد خود فراهم آورند و آمار رشد تولید خود را ارائه کرده و به آن ببالند و جیک جیک مستانه سر دهند بدون اینکه فکر زیستن در پیش رو باشند . آنها به منافع کوتاه مدتی که در ظاهر برای اقتصاد کشورشان به دست آوردند، غره شدند اما وقتی با تبعات و عواقب آن زیاده‌روی بی حساب روبه رو شدند، دریافتند که نه تنها منابع حاصله بی پایه و ناپایدار بود بلکه با این کار بخشی از سرمایه اولیه را هم از دست دادند . عرضه کالا و خدمات ناشی از افزایش تقاضا عامل تعیین کننده در کیفیت مهار بحران و برقراری تعادل اقتصادی است . این امر به فضای کسب و کار بستگی دارد . آنجا که در ازای تقاضای کالا و خدمات، تولید و عرضه به سرعت شکل می‌گیرد، افزایش تقاضا منجر به رشد تولید می‌شود و آنجا که به دلیل مشکلات مختلف و فضای کسب و کار، افزایش عرضه به کندی صورت می‌گیرد، رشد تقاضا به تورم دامن می‌زند و در نهایت می‌توان گفت که باید از اتفاقات اخیر در اقتصاد دنیا درس بگیریم . در این میان آنها خود بارها اعلام کرده‌اند که از «اشتباهات خود درس گرفته‌اند» ما هم می‌توانیم به جای اینکه فقط آنها را محکوم کنیم یا از مشکلات آنها اظهار خوشحالی کنیم، سعی کنیم از اشتباهات آنها درس بگیریم و عبرت‌آموزی کنیم . واقعیت این است که این کشورها به دلیل خطا در تصمیم‌گیری دچار مشکل شده‌اند در حالی که دنبال راه حل‌هایی برای بهتر کردن وضعیت زندگی و رفاه مردمشان بودند . مردم بخشی از دارایی و سرمایه‌های خود را که به صورت سپرده‌های بانکی یا سهام بورسی اندوخته بودند و همچنین اعتماد به حاکمان و سیاست‌گذاران خود که یکی از بزرگترین سرمایه‌های یک ملت است از دست دادند . رقم مالی کاهش ارزش دارایی مردم در طول چند هفته اخیر در کشورهای مختلف اروپایی و آمریکا حدود تولید ناخالص ۱/۵ تا دو سال هر یک برآورده شده و این تازه خود نصابی است که مردم و مسئولان آن کشورها به آن رضایت داده‌اند و به دنبال آن هستند که شاخص‌ها را در این حد حفظ کنند تا به تدریج نسبت به اصلاحات بعدی اقدام شود .

با ۱۷/۲ دلار افزایش

قیمت هر اونس طلا به ۲/۲۳۸ دلار رسید

ابراه اقتصادی – روز گذشته به دلیل افزایش قیمت نفت در بازارهای جهانی، قیمت طلا نیز افزایش یافت.

بنا بر اعلام شبکه خبری کیتکو، روز گذشته – ۲۸ اکتبر – قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی به رقم ۲/۲۳۸دلار رسید که نسبت به روز گذشته ۲۲۱ دلار–۲/۱۷ دلار افزایش قیمت داشته است.

قیمت هر اونس نقره نیز ۱۱/۹ دلار بود که در مقایسه با آخرین قیمت روزقبل از آن (۹۰۵ دلار) – ۶ سنت افزایش یافته است. در این روز هر اونس پلاتین ۷۹۹ دلار به فروش رسید که نسبت به آخرین قیمت روز ۱۲۷اکتبر – ۷۸۱ دلار و ۱۸ دلار افزایش قیمت را نشان می دهد.

پالادیوم نیز ۱۷۱ دلار در هر اونس فروخته شد که در مقایسه با آخرین قیمت روز قبل از آن ۱۶۹ دلار– ۲ دلار افزایش یافته است.

با ۱/۳ دلار افزایش

نفت خام نایمکس بشکه‌ای ۵/۶۴ دلار

معامله شد

ابراه اقتصادی : پس از چند هفته کاهش پیاپی قیمت ها، روز گذشته به طور ناگهانی قیمت‌های جهانی نفت افزایش یافت.

بنابر اعلام شبکه خبری بلومبرگ، روز گذشته – ۲۸ اکتبر – در بورس نیویورک و در ساعت ۰۸: ۷: قیمت نفت خام نایمکس برای تحویل در ماه نوامبر ۱/۲۸ دلار معادل ۲/۰۲ درصد افزایش یافت و بشکه‌ای ۵/۶۴ دلار مورد معامله قرار گرفت. در بورس لندن و در ساعت ۳۸: ۷: هر بشکه نفت خام برنت دریای شمال برای تحویل در ماه آینده میلادی ۲/۲۰ دلار معادل ۳/۷۲ درصد افزایش یافت و ۳/۶۱ دلار معامله شد. همچنین قیمت نفت خام پایه آمریکا «وست نگزاس اینترمدیت» در آخرین روز مورد بررسی ۲۷ اکتبر – ۰/۰۷ دلار معادل ۰/۱۱ درصد افزایش یافت و بشکه‌ای ۲۲/۶۳ دلار دادوستد شد. اما قیمت سبذ نفتی اوپک نیز در روز مذکور با ۷۷ سنت کاهش به هر بشکه ۸/۵۶ دلار رسید. این در حالی است که آدام سیمسکی، کارشناس ارشد بازار انرژی عنوان کرد: قیمت نفت خام می‌تواند تا سطح ۴۰ دلار هم پایین بیاید، ولی از این سطح پایین نخواهد رفت. از طرف دیگر براساس گزارشی که توسط موسسه مشاوره مالی PFC انرژی منتشر شده است، درحالی‌که برخی از اعضای این سازمان مانند عربستان سعودی حتی باوجود قیمت‌های نسبتا پایین هربشکه نفت هم می‌توانند به رشد اقتصادی خود ادامه دهند و به‌نوعی می‌توانند به ذخایر ارزی خود که در زمان افزایش قیمت نفت جمع‌آوری کرده‌اند تکیه کنند، برخی کشورهای دیگر ازجمله ونزوئلا به قیمت‌های بسیار بالاتری برای پیشبرد روند اقتصادی خود احتیاج دارند.

ایران نیز برای سال ۲۰۰۹ به میانگین قیمت نفتی معادل ۸۶ دلار و ۳۳ سنت نیاز دارد و این درحالی است که این شاخص برای سال ۲۰۰۸ که در حال به پایان رسیدن است، می‌تواند معادل ۵۷ دلار و ۳۲ سنت باشد. ونزوئلا به نفتی معادل ۹۹ دلار نیاز دارد، ایران ۸۶ دلار، عربستان و کویت ۵۰ دلار، امارات ۴۰ دلار، الجزایر ۱۷ دلار و قطر ۱۰ دلار.

Bank & Insurance

Wednesday, 29 Oct 2008, Number 2947

معاون ارزی بانک مرکزی خبر داد:

احتمال پیش‌خور کردن درآمدهای ارزی

نیمه اول سال آینده

ملاحظات دیپلماتیک دلیل منتشر نکردن موجودی حساب ذخیرهٔ ارزی است.

موجودی توسط نمایندگان مجلس اعلام شود.

موجودی، دماسنجی برای سنجش آستانه تحمل

وی افزود: ما نمی‌خواستیم موجودی ذخیره ارزی را

اعلام کنیم. بسیاری از کشورها حتی کشورهایی که در کنار ما و در حاشیه خلیج فارس هستند، موجودی ذخیره ارزی خود را اعلام نمی‌کنند.

راعی تصریح کرد: اعلام آمارها سبب می‌شود تا ظرفیت واردات افزایش یابد و میل به مصرف‌گرایی زیاد شود. از طرف دیگر موجودی ذخیره ارزی دماسنجی است برای سنجش آستانه تحمل کشورها در شرایط نامناسب اقتصادی؛ لذا بهتر است موجودی ذخیره ارزی اعلام عمومی نشود.

معاون ارزی بانک مرکزی ابراز داشت: ما در شرایط

تحریم تحمیلی بسر می‌بریم و داشتن این موجودی در موقعیت فعلی با توجه به شرایط جهانی رقم قابل توجهی است و ممکن است حساسیت ایجاد کند.

احتمال استفاده از درآمدهای نیمه اول سال ۸۸ در سال

جاری

معاون ارزی بانک مرکزی در خصوص آثاربحران مالی جهان بر اقتصاد ایران ابراز داشت: با توجه به اینکه سیر نزولی قیمت نفت ادامه دارد، طبیعی است که بسیاری از بازارهای مشتقه از جمله بازارهای فیوچر تعطیل شود و فعالیت سفته‌بازان بازار نفت سکوت بماند، چراکه با توجه به شرایط فعلی که روند نزولی ادامه دارد ریسک بازارهای فیوچر افزایش یافته و خرید برای ماه‌های آینده کار عملاتی نیست.

راعی با بیان اینکه با ادامه روند کاهش قیمت نفت،

کاهش درآمدهای ارزی امری طبیعی است، افزود: اگر افزایش قیمت نفت ادامه داشت می‌توانستیم از درآمدهای آینده استفاده کنیم و ۲۵ میلیارد دلار همچنان به صورت ذخیره ارزی نگهداری می‌شد اما با توجه به شرایط فعلی ممکن است مجبور باشیم از درآمدهای ۶ ماهه اول سال آینده نیز استفاده کنیم. وی کاهش درآمدهای نفتی را امری طبیعی دانست و گفت: با ارائه راهکارهای مناسب می‌توان با این شرایط به راحتی کنار آمد.

ارز، حلقه اتصال ما و بازارهای جهانی

معاون ارزی بانک مرکزی حلقه اتصال ایران با بازارهای

جهانی را ارز دانست و گفت: ما هیچ رابطه‌ای با نظام

افزایش سهم «یورو» و «ین» در سبد ارزی کشور

تصریح کرد: به گفته بهمنی فروش اسلاک و دارایی‌های مازاد بانک‌های دولتی برای افزایش قدرت وام‌دهی این بانک‌ها به دقت از سوی بانک مرکزی پیگیری می‌شود.

در این جلسه تاکید کرد که برای جلوگیری از کاهش قدرت خرید ارزی کشور سهم یورو و ین در سبد ارزی ایران افزایش خواهد یافت. نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس درآمده

است. گرانمایه یورو با بیان اینکه از نظر مسئولان بانک مرکزی توسعه صادرات غیرنفتی از بهترین روش‌ها برای مبارزه با شوک‌های اقتصادی خارجی است، اظهار داشت: رئیس کل بانک مرکزی

واحدهای صنعتی، در اولویت قرارگرفتن طرح‌های نیمه تمام برای تخصیص وام‌های بانکی را برای ارتقای توان اقتصادی کشور و مقابله با پیامدهای بحران مالی غرب در دستور کار خود قرار داده

غرب و کاهش هزینه‌های ارزی، عنوان کرد. وی در ادامه تصریح کرد: بانک مرکزی تقویت مدیریت ریسک، افزایش اعطای تسهیلات به بخش‌های تولیدی، و تأمین نقدینگی مورد نیاز

گفت‌وگو با ایرنا، افزود: در جلسه رئیس کل بانک مرکزی با نمایندگان محمود بهمنی جلوگیری جدی از ورود کالاهای لوکس به کشور را یکی از روش‌های مبارزه با بحران مالی

بانک مرکزی برای افزایش و ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری خارجی در کشور کار گروه ویژه‌ای تشکیل می‌دهد. اصغرگرانمایه یور، نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه در

موجودی حساب ذخیره ارزی نباید رسانه‌ای می‌شد!

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان این که میزان موجودی حساب ذخیره ارزی نباید در رسانه‌ها اعلام می‌شد، گفت: من نمی‌خواهم درباره میزان موجودی این حساب اظهارنظر کنم، اما از کسانی هم که ارقام متفاوتی را در این مورد اعلام و موضوع آن را رسانه‌ای کرده‌اند، گلایه دارم.

شکور اکبرآزاد، یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با ایسنا گفت: مجلس از رقم دقیق موجودی حساب ذخیره ارزی اطلاع دارد ولی قرار نبود این رقم رسانه‌ای شود.

مدیرعامل بیمه ایران بر کرسی مدیریت سندیکای بیمه‌گران نشست

اهداف و تصمیمات سندیکای بیمه گران ایران مربوط به اعضای کل سندیکاست و بیمه ایران یکی از اعضای سندیکا محسوب می‌شود.

جواد سهامیان مقدم، مدیرعامل بیمه ایران که به عنوان رئیس شورای عمومی سندیکای بیمه‌گران برگزیده شد، درباره اهداف و برنامه‌های سندیکا به ایسنا گفت: سیاست‌هایی که ما در سندیکای بیمه گران به دنبال آن هستیم، بحث تحول صنعت بیمه است که این تحول در راستای نگاه حقوق حقه مردم و همچنین حقوق حقه بیمه‌گران است.

مدیرعامل بیمه ایران با بیان اینکه من به شدت به تفکر جمعی پایبند هستم و این اصول حتما در سندیکای بیمه گران حفظ می‌شود، تصریح کرد: در امور کارشناسی باید کار حرفه‌ای صورت بگیرد و از تعامل بیمه مرکزی در کار سندیکا باید استفاده شود.

پورمحمدی:

سیستم بانکی ایران بحران را هضم کرد

سرویس بانک و بیمه – بانک سپه با تلاش و مجاهدت خود باعث شد تا تلاش‌های صورت گرفته برای به بحران کشیدن نظام بانکی کشور خنثی و بی‌اثر شود به همین دلیل قدرت‌های بزرگ از این اقدام بانک سپه احساس حقارت می‌کنند. به گزارش روابط عمومی بانک سپه، حمید پورمحمدی، معاون وزیر اقتصاد در جمع مدیران ارشد بانک سپه اظهار داشت: سال ۱۳۰۴ در شرایطی که کشور به شدت از سوی کشورهای استعماری همچون انگلیس و روسیه در عرصه اقتصادی تحقیر می‌شد، بانک سپه با مدیریت ایرانی پا به عرصه اقتصادی کشور گذاشت و طلیعه‌دار بانکداری کشور شد. معاون وزیر اقتصاد در امور شرکتهای دولتی و بیمه و بانک با بیان اینکه بانک سپه برای دومین بار با تلاش خود احساس حقارت را در وجود این قدرتها گذاشت، گفت: استعمارگران و قدرتهای بزرگ فکر می‌کردند که با تحریم‌ها و شیطنت‌های خود می‌توانند نظام بانکی را که طلیعه دار آن بانک سپه است با مشکل مواجه کنند اما به عینه دیدند که این امر میسر نشد و تیرشان به سنگ خورد.

وی افزود: سیستم بانکی این بحران را هضم کرد و از کیان و کلیت خود به خوبی دفاع کرد. هر چند سخت بود اما این دوران با اندوختن تجربه‌های گرانهایی پشت سرگذاشته شد. وی در ادامه با اشاره به اجرای برنامه‌های کلان اقتصادی و چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور گفت: تحقق اهداف و برنامه‌های چشم‌انداز و توسعه پنج ساله بدون حضور فعال و مجدانه سیستم بانکی امکان‌پذیر نیست. وی افزود: وجود بانکهای کارآمد و توانا که در عرصه اقتصادی کشور نقش فعال و پویا دارند نویددهنده نیل به رشد و توسعه‌ای پایدار خواهد بود. پورمحمدی افزود: در شرایط کنونی می‌طلبد تا با انسجام و هم‌فکری بیشتر از گذشته زمینه رشد و پویایی هر چه بیشتر بانک سپه را در عرصه اقتصادی کشور فراهم و امتیاز پیشتاز بودنتان را حفظ کنید.

موافقت با پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی

کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی موافقت کرد.

به گزارش بینا، در جلسه کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی اصلاح ماده پنج قانون بیمه کارگران ساختمانی که در سال ۸۶به تصویب رسیده بود، مطرح شد. اعضای این کمیسیون با اصلاح این قانون و اجرایی شدن آن موافقت کردند، و با اصلاحاتی که صورت پذیرفت شکل دریافت و میزان حق بیمه کارگران ساختمانی از کسانی که مجوز ساختمانی دارند، مشخص شد.

کاهش ارزش یورو به پایین‌ترین رقم در دو سال اخیر

احتمال کاهش نرخ سود بانکی از سوی بانک مرکزی اروپا در پی تشدید بحران اقتصاد جهانی موجب شد که ارزش واحد پول یورو در مقایسه با دلار آمریکا به پایین‌ترین رقم در دو سال اخیر تنزل کند. به گزارش برنا و به نقل از خبرگزاری بلومبرگ، طبق آخرین داده‌ها، ارزش یورو به ۱۳/۲۴۱ دلار کاهش یافت که پایین‌ترین رقم اعلام شده بازارهای یورو از ماه آوریل سال ۲۰۰۶ تاکنون بوده است. گزارش‌ها حاکی است، در ۳ روز اخیر کاهش ارزش یورو تنها در مقایسه با دلار نبوده و این واحد پولی در مقایسه با ۱۴ تا ۱۶ واحد پولی مطرح جهان تنزل فاحش داشته است.

قیمت مس در تالار بورس لندن به ۳۶۸۵ دلار رسید

خريد نقدي مس در نخستين روز معاملات هفتگي بورس لندن (۲۷ اکتبر سال ۲۰۰۸ میلادی) با سه هزار و ۶۸۵ دلار بر تن معامله شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بازار سرمایه، سفارش فروش نقدي اين فلز نيز با سه هزار و ۶۸۶ دلاردر هر تن صورت گرفت.